

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра хірургії та акушерства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЯ ВІДТВОРЕННЯ ТВАРИН**

Розробник (ки): Тетяна ПАНАСОВА, доцент кафедри хірургії та акушерства,
канд. вет. наук, доцент

Полтава
2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Технологія відтворення тварин
Назва структурного підрозділу	Кафедра хірургії та акушерства
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладач:</i> ПАНАСОВА Тетяна, канд. вет. наук, доцент <i>Контакти:</i> ауд. 2х. (Акушерство) <i>e-mail:</i> tetiana.panasova@pdaa.edu.ua <i>URL</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/panasova-tetyana-georgiyivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський), другий (магістерський) рівні
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з дисциплін: «Анатомія свійських тварин», «Фізіологія тварин», «Хімія»

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: «Технологія відтворення тварин» засвоїти теоретичні та практичні навички з природного та штучного осіменіння самок та біотехнології трансплантації ембріонів.

Основні завдання навчальної дисципліни: поглибити теоретичну та практичну підготовку здобувачів з:

- морфології та фізіології статевої системи самок і самців;
- методів одержання сперми;
- оцінки якості, розведення та зберігання сперми;
- організації штучного осіменіння самок;
- утримання, годівлі, використання плідників;
- трансплантації ембріонів;

Компетентності:

Загальні:

10. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати питання у сфері професійної діяльності.

12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

15. Прагнення до збереження навколишнього середовища, забезпечення та отримання безпечних умов праці.

20. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Програмні результати навчання:

13. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

22. Застосовувати знання з відтворення та розведення сільськогосподарських тварин для ефективного ведення господарської діяльності.

Методи навчання: лекція, розповідь-пояснення, робота з навчально-методичною літературою, ілюстрування, конспектування, демонстрування, спостереження, дослідні, лабораторні роботи.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Анатомія та фізіологія статеві системи самок і самців.

Тема розкриває питання: Анатомія статеві системи самок, статевий цикл самок, його стадії та феномени. Анатомія статеві системи самців, статеві рефлекси самців, гальмування статевих рефлексів та методи їх усунення.

Тема 2. Природне та штучне осіменіння самок. Одержання сперми від плідників.

Тема розкриває питання: Типи природного осіменіння, сутність і значення штучного осіменіння, методи одержання сперми від різних видів плідників.

Тема 3. Фізіологія та біохімія сперми. Оцінка якості сперми.

Тема розкриває питання: Сперма і її склад. Будова спермія та функція його органоїдів. Біохімічні процеси у спермі. Вплив на спермії факторів зовнішнього середовища. Значення оцінки якості сперми, органолептична, мікроскопічна, мікробіологічна оцінка якості, біологічний контроль якості сперми, оцінка її якості при зниженні запліднюючої її здатності.

Тема 4. Розрідження та зберігання сперми.

Тема розкриває питання: Мета розрідження сперми, основні компоненти розріджувачів, склад розріджувачів для сперми різних плідників, методи зберігання сперми: короточасні та довготривалі, обладнання та зберігання та транспортування сперми. Підготовка сперми, що зберігається до осіменіння.

Тема 5. Організація штучного осіменіння самок с.-г. тварин. Годівля, утримання та використання плідників.

Тема розкриває питання: Методи штучного осіменіння корів, кобил, овець, свиней, інструменти для осіменіння. Організація штучного осіменіння у скотарстві, вівчарстві, конярстві, свинарстві. Годівля, утримання та використання бугаїв, баранів, жеребців, кнурів.

Тема 6. Трансплантація ембріонів.

Тема розкриває питання: Сутність і значення біотехнологічного методу трансплантація ембріонів, етапи трансплантації ембріонів у корів та їх сутність.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90 год.

Кількість кредитів – 3.

Форма семестрового контролю: залік.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Назва теми	Види навчальної роботи студентів				Разом по темі
	Опитування	Виконання лабораторної роботи	Виконання самостійної роботи (опитування)	Виконання контрольної роботи	
Тема 1. Анатомія і фізіологія статевої системи самок і самців	2	4	3	21	9
Тема 2. Природне та штучне осіменіння самок. Одержання сперми від плідників	2	4	3		9
Тема 3. Фізіологія та біохімія сперми. Оцінка якості сперми	2	4	3		30
Тема 4. Розрідження та зберігання сперми.	2	4	3	21	9
Тема 5. Організація штучного осіменіння самок с.-г. тварин. Годівля, утримання та використання плідників.	2	8	3		13
Тема 6. Трансплантація ембріонів.	2	4	3		30
Разом	12	28	18	42	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного та підсумкового контролю успішності здобувачів вищої освіти

Форми оцінювання	Здатність здобувача
Опитування	Нараховується 6 бали, коли показав мінімальний результат навичок за всіма програмними результатами навчання
	Нараховується 12 балів, коли ЗВО опанував та показав повний результат навичок за всіма програмними результатами навчання.
Виконання лабораторної роботи	Нараховується 16 балів, що відповідає достатньому рівню, за умови опанування та узагальнення ЗВО мінімального виконання завдань роботи, що частково забезпечують програмні результати навчання
	Нараховується 28 балів, що відповідає максимуму (ЗВО узагальнив та обґрунтував повний обсяг навичок, опанував завдання лабораторних робіт, які забезпечують передбачені програмні результати навчання.
виконання самостійної роботи	Нараховується 12 балів, що відповідає достатньому рівню, за умови, що ЗВО опанував тему самостійної роботи, які частково забезпечують програмні результати навчання.
	Нараховується 18 балів, що відповідає максимуму (опанував тему

	самостійної роботи й показав ґрунтовні відповіді, які забезпечують програмні результати навчання).
виконання контрольної роботи	Нараховується 26 балів, що відповідає достатньому рівню, за умови, що ЗВО опанував теоретичний матеріал і відтворив його значну частину за програмними результатами навчання.
	Нараховується 42 балів, що відповідає максимуму (ЗВО узагальнив отримані знання та ґрунтовно засвоїв матеріал за програмними результатами навчання).

12. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Яблонський В.А., Хомін С.П., Калиновський Г.М., Харута Г.Г., Харенко М.І., Завірюха В.І., Любецький В.Й. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. Вінниця: Нова книга, 2006. 592с.
2. Студенцов А.П., Шипилов В.С., Субботина Л.Г., Преображенский О.Н. Ветеринарное акушерство и гинекология. М.: Агропромиздат, 1986. 480 с.
3. Акатов В.А., Кононов Г.А., Поспелов А.И., Смирнов И.В. Ветеринарное акушерство и гинекология. Ленинград: Колос, 1977. 656 с.
4. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства: Навчальний посібник. Харків: Прапор, 2003. 400 с.
5. Родин И.И., Тарасов В.Р., Якимчук И.Л. Практикум по акушерству, гинекологии и искусственному осеменению сельскохозяйственных животных. М.: Колос, 1979. 280 с.
6. Яблонський В.А. Біотехнологія відтворення тварин. К.: Арістей, 2004. 296 с.
7. Карпов В.А. Акушерство и гинекология мелких домашних животных. М.: Росагроиздат, 1990. 288 с.
8. Яблонський В.А. Практичне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. К.: «Мета», 2002. 319 с.
9. Словник термінів з відтворення тварин. / За ред. Харути Г.Г. К.: Центр учбової літератури, 2012 100 с.

Допоміжні

1. Акатов В.А. и др. Ветеринарное акушерство и гинекология. Ленинград: Колос, 1977.
2. Журавель М.П., Давиденко В.М. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин. Київ.: Видавничий дім «Слово»; 2005. 336с.
3. М.І. Харенко, С.П. Хомин, В.П. Кошовий, та ін. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин / Навч. посібник. Суми: ВАТ «Сумська обласна друкарня», видавництво «Козацький вал», 2005. 554 с.
4. Квасницкий А.В. Искусственное осеменение свиней. К.: Урожай, 1983. 188 с.
5. Квасницкий А.В. и др. Трансплантация эмбрионов и генетическая инженерия в животноводстве. К., Урожай, 1988.
6. Шергин Н.П. Биохимия сперматозоидов сельскохозяйственных животных. М.: Колос, 1967. 239 с.
7. Осташко Ф.И. Биотехнология воспроизведения крупного рогатого скота. – К.: Аграрна наука, 1995. 183 с.
8. Балашов Н.Г. Ветеринарный контроль при искусственном осеменении животных. М.: Колос, 1980. 272 с.

9. Плугатирьов В.П., Довгопол В.Ф., Панасова Т.Г. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів факультетів ветеринарної медицини та ТВ і ППТ по засвоєнню термінів з ветеринарного акушерства і біотехнології відтворення тварин. Полтава – Редакційно-видавничій відділ ПДАА, 2007. 66 с.
10. Панасова Т.Г., Довгопол В.Ф., Плугатирьов В.П. Лабораторний практикум з акушерства, гінекології та біотехнології розмноження тварин з основами андрології. Розділ: «Біотехнологія відтворення тварин». Полтава Редакційно-видавничій відділ ПДАА, 2009. 70 с.
11. Фахові журнали і збірки наукових праць навчальних та науково-дослідних організацій.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. <http://www.veterynar.com.ua>
2. <http://veterynar.flyboard.ru/forum10.html>
3. <http://nowa.cc/showthread>.
4. <http://student.vetdoctor.ru/ru/index.php?showtopic=7673>
5. <http://www.ukragroportal.com/propoz/item>.
6. <http://elibrary.nubip.edu.ua/5350/>
7. <http://chitalky.ru/?p=816>